

EL CIVISME: UN COMPROMÍS COL·LECTIU

JAUME CELA, Mestre, Membre de la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya

Qualsevol acció educativa ha de tenir present l'autonomia i la responsabilitat. L'autonomia perquè cada persona ha de dissenyar el seu projecte de vida, ha de donar sentit al seu trànsit en aquest món. La responsabilitat perquè no hi ha projecte de vida que no tingui present l'existència dels altres, d'aquells que són diferents a mi. Autonomia i responsabilitat és una parella que no té reconegut el dret al divorci.

Aprendre a ser i aprendre a conviure són, per tant, dos dels eixos que cal tenir sempre presents en el debat educatiu i que estan recollits a l'informe Delors. Cap educador hauria d'oblidar les reflexions d'aquest informe.

Ara bé, el món, les persones i les relacions humanes no són de color de rosa. Els éssers humans som Jekyll i som Hyde, som sapiens i som demens, som raó i som follia. Per tant, necessitem un codi normatiu –amb el nivell màxim de consens, breu i clar– que ens permeti harmonitzar aquests extrems. Quan algú trenca aquest equilibri cal que rebí la sanció que mereix i que ha d'estar relacionada sempre que sigui possible– amb el disbarat que ha comès.

Em sembla que fins aquí hi ha un consens molt ampli. Aquests dies, però, moltes mirades s'estan adreçant al deteriorament dels valors cívics i la convivència queda compromesa. La despesa publicitària de les administracions per afavorir les conductes cíviques és molt elevada i els fruits semblen escassos.

Aquest fet em preocupa molt però n'hi un altre que encara em preocupa més i que intentaré explicar amb alguns exemples. Sí, m'amoïna que hi hagi gent que dormi al carrer i faci malbé la gespa d'un país que no sap ploure, però m'amoïna encara més que hi hagi gent que no tingui un sostre que l'aculli. Sí, m'amoïna el turisme que embruta, però m'amoïna també la prepotència i l'escàndol d'aquells que es poden permetre tota mena de luxes. Sí, m'amoïna veure com un veí ha d'encaixar amb paciència que algú li embruti la façana de casa, però m'amoïna també passejar per una ciutat on la publicitat ho està envaint tot. Fins i tot ens resignem que en temps electorals el debat polític quedi reduït a un eslogan que s'enganxarà damunt d'un grafiti. Sí, m'amoïna el polític que critica l'incivisme de la gent, però que apareix en un debat televisiu i no és capaç d'escoltar o de respectar el torn de paraules. Sí, m'amoïna el personatge important que et convoca a un acte i et fa esperar perquè el seu temps és més valuós que el teu. Sí, m'amoïna que bona part de la programació televisiva sigui d'un sostre intel·lectual inferior a la sola d'una sabata i que per fer riure els personatges de ficció hagin de cridar i que de cada cinc paraules tres siguin merda, collons i puta. Sí, m'amoïna la persona que no recull l'alegria intestinal del seu gos, però m'amoïna més el conductor que buida el cendrer del cotxe al bell mig del carrer i més quan ho fa acompanyat d'alguna criatura. Sí, m'amoïna el conductor que no respecta el pas zebra molt més que algunes de les conductes que aquests dies estan apareixen als mitjans de comunicació social.

Ras i curt: m'amoïna veure com adrecem exclusivament la mirada social damunt d'alguns col·lectius que encara no tenen garantits els mínims que es necessiten per viure amb dignitat i passem per alt les conductes d'aquells que deuen agrair que no pertanyen a l'altre grup, però que actuen contra el bé públic sense miraments de cap mena.

I m'amoïna veure com hi ha polítics que no tenen coratge per aplicar les normes al costat d'altres que només saben exigir més mà dura.

Els adults som responsables d'acollir i d'acompanyar les noves generacions per aquest món. Som responsables del present i de mantenir la continuïtat del món. Ens cal donar testimoni, sobretot, a través de les accions més quotidianes, ser pacients i tossuts. I ens cal també diversificar les mirades i no exemplificar els mals de la nostra societat amb les conductes d'aquells que excloem sense compassió.